

Sisällys

1. LÄHIJOHTAMINEN TERVEYDENHUOLLOSSA	9
Strateginen ajattelu	10
Strateginen johtaminen	11
Strateginen kartta	17
Muita tulevaisuuteen suuntaavia strategiatyökaluja	24
Strategisen ohjauksen kehittyminen 1980-luvulta	27
Ajankohtaisia kärkihankkeita	30
Rahoitushankkeiden ja -projektien käytännön merkitys	31
Lähijohtajat kompleksisuuden ytimessä	33
Johdanto	33
Kompleksisuustieteet kompleksisuusjohtamisen perustana	34
Monivaiheinen sote-uudistus tiivistettynä	36
Sote-uudistuksen kompleksisuus	39
Lähijohtajat kompleksisuusjohtajina	40
2. ASIAKASNÄKÖKULMA	43
Yksilövastuinen hoitotyö	47
Laatutyön asiakaspalautemenetelmiä	51
Asiakkaan osallisuus ja asiakasraadit	53
Havainnointimenetelmä	56
Asiakkaiden kirjalliset ja suulliset valitukset tai palautteet	58
Yhteydenotot potilasasiamiehen	59
Hyvän hallinnon periaatteet	63
Jälkikäteisvalvonta	64
Käypä hoito -suositukset ja näyttöön perustuva hoitotyö	66
Käypä hoito	67
Näyttöön perustuva hoitotyö	68
Asiakastyön laadunhallinta	72
Mikä on laatua?	73
Demingin laatuympyrä	76
EFQM Excellence -malli	77
ISO 9001 -standardi	79
SHQS-laatuohjelma	81
ITE-itsearviointimenetelmä	82
Laadun peili -arviointimenetelmä	85
Benchmarking eli vertaiskehittäminen	86
Prosessien määrittely laadunvarmistuksessa	88
Laatujärjestelmän auditointi	90

3. PROSESSINÄKÖKULMA	93
Kansainvälinen terveydenhuollon ohjaus	95
Yhdistyneistä kansakunnista Pohjoismaiden ministerineuvostoon	95
Euroopan neuvosto	96
Euroopan unioni	97
Kansallinen normiohjaus	99
Suomen perustuslaki	100
Keskeisimmät julkisen terveydenhuollon toimintaa määrittävät lait	100
Poliittinen ohjaus	104
Informaatio-ohjaus	105
Kompleksisuus prosesseissa ja toiminnassa	107
Muutoksen johtaminen	107
Muutos, työyhteisö ja esimies	110
Muutos ja organisaatiokulttuuri	111
Muutos uhkana ja mahdollisuutena	113
Muutosprosessin vaiheita	115
Muutoskielteisyyttä	121
Lean-ajattelu ja johtaminen	122
Projekti ja projektin johtaminen	123
Projektisuunnitelma	124
Projektin johtaminen	127
Palveluketju	130
Alueelliset tietojärjestelmät	132
Sähköisten järjestelmien tietosuoja ja -turva	133
Lähijohtaminen: tehtävät, valta ja vastuu	140
Valta ja vastuu	141
Toiminnan suunnittelu, organisointi ja valvonta	146
Vastuun ja vallan jakaminen	148
Eettinen toiminta ja johtaminen	149
Käytännön eettistä johtamista lähiesimiestyössä	151
Onko ihanteellista eettistä johtajaa?	154
Työntekijöiden vastuut, velvollisuudet ja eettinen toiminta	158
Vaihtoehtohoidot eettisenä kysymyksenä	160
Eettisesti haastavia tilanteita hoitotyössä	161

4. HENKILÖSTÖNÄKÖKULMA	167
Kriittiset menestystekijät	168
Vetovoimaisuus kriittisenä menestystekijänä	172
Magneettisairaalan johtaminen	173
Osaamisen johtaminen	175
Osaamistarpeen määrittely	182
Osaamispääoman merkitys	185
Valmiudet osaamisen johtamisessa	187
Motivaation merkitys osaamisen johtamisessa	189
Osaamisen johtaminen pähkinänkuoressa	191
Työnohjaus: työn, laadun ja tehokkuuden tuki	193
Työnohjauksen tehtävä ja merkitys	195
Kehityskeskustelut: johtamisen väline ja henkilöstön mahdollisuus	200
Kehityskeskusteluihin valmistautuminen	202
Roolien merkitys johtamistyössä	207
Johtaminen roolina	208
Muuttuva johtamisrooli	211
Henkilöstötoiminnot ydintoiminnan tukena	213
Henkilöstön rekrytointi	214
Työsopimuskäytännöt	221
Perehdytys	223
Henkilöstön kehittäminen	226
Työsuojelu	232
Työkykyä ylläpitävä toiminta	239
Palkkauksen ja palkitsemisen perusteet	242
Voimistava johtaminen	246
Miksi voimistava johtaminen on tärkeää?	249
Esimiehen rooli voimistumisen mahdollistamisessa	251
Voimistuneet työntekijät	255
Työyhteisön hyvinvointi	258
Mielekäs työ on hyvinvoinnin perusta	262
Vaikutusmahdollisuudet omaan työhön	264
Työpaikan sosiaaliset suhteet	265
Häirintä ja epäasiallinen kohtelu	268
Työyhteisötaitojen merkitys organisaatiossa	271
Työhyvinvoinnin mittaaminen	274
Itsensä johtaminen	275
Työuupumus ilmiönä	279
Työn imu ilmiönä	285

5. TALOUSNÄKÖKULMA	291
Toiminnan ja talouden etenemisprosessi	292
Talousarvion sisältö	296
Henkilöstön palkka- ja sosiaalimaksut	296
Muita henkilöstöön liittyviä kuluja	298
Asiakkaiden hoitoon ja palveluun liittyviä kuluja	300
Muita talousarvion kuluja	301
Hankinnat	301
Toiminnan rahoitus	302
Talouden seuranta	304
Tilinpäätös ja toimintakertomus	308
Toiminnan arviointi	310
Yrittäjyydestä	315
Yrittäjä ja yrittäjyys	315
Liiketoimintasuunnitelma	317
Yrityksen perustaminen	319
Kirjanpitovelvollisuus	323
Yrittäjäjärjestön jäsenyys ja verkostoituminen	327
Terveys ja hyvinvointi kannattavaa suurliiketoimintaa	328
Kirjallisuutta	331